

de heer Peter Hertog

provincieraadslid

directie Leefmilieu
dienst Klimaat, Milieu & Natuur

uw brief : 22 juni 2020

uw kenmerk :

ons kenmerk : M01/JDL/2020/23

bijlagen :

betreft : **uitbreiding natuur- en bosgebieden**

inlichtingen : Eddy Poelman

tel. : 09 267 89 17

e-mail : eddy.poelman@oost-vlaanderen.be

Gent,

Geachte heer

Wij hebben uw schriftelijke vraag van 22 juni 2020 aangaande de provinciale doelstellingen voor uitbreiding van natuur- en bosgebieden in goede orde ontvangen. In antwoord daarop kunnen wij u het volgende meedelen.

In het Bestuursakkoord 2019-2024 van het provinciebestuur staan in het hoofdstuk 'Milieu en natuur', onderdeel 'uitbreiding provinciale natuur' ondermeer de volgende beleidsdoelen opgenomen: uitbreiding van de provinciale natuur- en bosgebieden met minstens 10% en streven naar een verdubbeling van de huidige Oost-Vlaamse bosindex tegen 2030.

Hieronder geven wij u een actuele stand van zaken van beide doelstellingen.

1. Doelstelling: *'uitbreiding van de provinciale natuur- en bosgebieden met minstens 10%'*

Opmerking: op 1 januari 2019 werd het domein Nieuwdonk door de provincie overgenomen van de intercommunale DDS. Dit betreft in totaal een oppervlakte van 183,29 ha waarvan 73,8 ha bestaand bos. Voor de evaluatie van de beleidsdoelstelling 'minimum +10% oppervlakte natuur- en bosgebieden' (+10% komt overeen met +92,94 ha) rekenen we deze verwerving niet mee, hoewel ze formeel wel gebeurd is in 2019.

Vanaf 1 januari 2019 tot op heden werd door de provincie bijkomend gerealiseerd:

-aankoop bestaand bos voor uitbreiding Kloosterbos (Wachtebeke): +3ha 34a 56ca (kostprijs: 83 640 EUR);

-aankoop weidegebied 'Maaibos' binnen het openruimteproject Moervaartvallei (Moerbeke-Waas): +24ha 70a 91ca (wordt geen bos, wel natte natuur – kostprijs: 721 505,72 EUR)

-aankoop bestaand bos nabij De Ster (Sint-Niklaas): +10ha 60a 60ca (kostprijs: 318 180 EUR)

-aankoop bestaand bos langsheen de Barbierbeek binnen het provinciaal project Gestroomlijnd Landschap te Kruibeke: +71a 20ca (kostprijs: 42 720 EUR)

./...

-aankoop voor de uitbreiding van het provinciaal overstromingsgebied 'Drooghout' te Moortsele: +9a 40ca (kostprijs: 2 256 EUR)

-aanplanting ter uitbreiding provinciaal bosgebied Hospicebossen (Nazareth): +2,96 ha bos op reeds bestaande eigendom provincie

Procentueel betekent dit (zonder Nieuwdonk mee te rekenen) een gerealiseerde uitbreiding van circa +4% oppervlakte provinciaal natuurgebied (waarvan +2% bos) in vergelijking met de situatie op 1 januari 2019 als tussenstap naar de vooropgestelde +10%.

Op dit ogenblik lopen er concrete onderhandelingen voor mogelijke aankopen in 2020 van:

-Geraardsbergen: 8ha 51a 27ca bestaand bos

-Meldert (Aalst): 69a 10ca bestaand bos

-Wachtebeke: 76a 60ca bestaand bos (uitbreiding Kloosterbos)

Tijdens deze legislatuur is er aanvullend ook al zicht op:

-Geraardsbergen: aanbod aankoop bestaand bos (in onderzoek): +1,5ha

-Groenpool Vinderhoutse bossen: aankoop te bebossen gronden in Groene Velden (Lievegem) ikv landinrichtingsproject VLM: +10ha

-verwerving te bebossen gronden ter uitbreiding Hospicebossen (Nazareth) ikv ruilverkaveling VLM: +24ha

2. Doelstelling: *'streven naar een verdubbeling van de huidige Oost-Vlaamse bosindex tegen 2030'*

Momenteel is er geen eenduidig en officieel cijfer over de exacte oppervlakte bestaand bos in Vlaanderen. De beste inschatting komt uit op 140 000 ha, dit is een bosindex (oppervlakte bos tegenover totale oppervlakte land) van 10,4%. Hiermee hoort Vlaanderen bij de minst beboste regio's van Europa.

Eén van de langstlopende meetinstrumenten die gebruikt worden om een bosindex te berekenen, is de 'Vlaamse bosinventaris'. Die bestaat uit een permanent meetnet van 26 730 steekproefpunten, ontstaan door een fictief raster van 1 km op 0,5 km over Vlaanderen te leggen. In de periode 1997-1999 werden voor het eerst al die punten opgemeten door het Agentschap Natuur en Bos. In 2009 startte de tweede bosinventaris. Deze keer werd een meetcyclus van 10 jaar gehanteerd, zodat jaarlijks 10% van de meetpunten op terrein wordt opgemeten. Alle resultaten werden samengevat in 2019.

Hieruit blijkt dat er in onze provincie ongeveer 17 000 ha bos is, te verdelen naargelang het eigendomsstatuut over privébos (83% of 14 153 ha) en openbaar bos (17 % of 2 816 ha, waarvan 8% eigendom van de Vlaamse overheid en 9% eigendom van andere openbare instellingen). Binnen deze laatste groep beschikt het provinciebestuur over 825 ha bosgebied of iets minder dan 5% van het Oost-Vlaamse bos.

./...

Uit navraag bij het ANB in mei 2020 blijkt dat de bosindex voor Oost-Vlaanderen op het einde van de laatste meetperiode (2009-2019) van de Vlaamse bosinventaris afklokt op 5,5%. Voor de andere Vlaamse provincies is de bosindex: West-Vlaanderen 2,3%, Vlaams-Brabant 11,1%, Antwerpen 16,6% en Limburg 20%. Voor België is de bosindex 22%.

Concreet moet er voor de verdubbeling van de huidige Oost-Vlaamse bosindex volgens de meetmethodiek van de Vlaamse bosinventaris van het ANB dus 17 000 ha extra bos worden aangeplant tegenover de situatie begin 2019, op voorwaarde dat er ondertussen geen gronden meer worden ontbost in onze provincie.

Uit het bovenstaande lijstje van grondverwervingen en aanplantingen door het provinciebestuur vanaf 2019 kan voor het bereiken van deze doelstelling alleen de aanplanting voor de uitbreiding van de Hospicebossen te Nazareth (+ 2,96 ha) worden meegerekend. De andere aankopen betreffen reeds bestaand bos of hebben andere natuurfinaliteiten (Maaibos: natte natuur, geen bebossing).

Voor het bereiken van deze doelstelling werkt de provincie met een zeer divers palet aan instrumenten. Zo wordt er ondersteuning gegeven aan de Regionale Landschappen en de Bosgroepen, krijgen natuurverenigingen sinds deze legislatuur opnieuw subsidies voor hun aankopen (met een bonus in het puntensysteem wanneer dit koolstofsinks betreft zoals nieuw bos) en is de provincie partner in diverse openruimteprojecten zoals de Moervaartvallei (waarin de aankoop past van het Maaibos te Moerbeke-Waas), de groenpolen rond het Drongengoed, Parkbos en Tielrode waarin ook bebossingsacties vervat zitten, wordt er samengewerkt met de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van landinrichting en ruilverkaveling, enz.

Bijkomend beschikt de provincie nog over de mogelijkheid om beroep in te stellen in het kader van bebossingsprojecten die in het kader van zowel de omgevingsvergunning als in het kader van het Veldwetboek worden behandeld door de vergunningverlenende overheid.

Daarnaast stuurt de provincie zelf het openruimteproject 'Gestroomlijnd Landschap' aan, waarin gemeenten uit eenzelfde stroomgebied samenwerken om onder meer natuurgebieden te verwerven of uit te breiden.

Tevens werd dit jaar gestart met actieve prospectie voor de mogelijke aankoop van gronden welke grenzen aan reeds bestaande provinciale natuur- en bosgebieden.

Binnenkort zal ook een nieuw bebossingsfonds binnen de Oost-Vlaamse Bosgroepen actief worden dat specifiek privé-eigenaars wil aanzetten tot bosuitbreiding. Tevens worden de provinciale vlieggreizen gecompenseerd door aanplantingen binnen onze provincie door de Oost-Vlaamse organisatie Bos+. De uitvoering hiervan wordt voor het eerst voorzien in 2021.

Ook de Vlaamse overheid is met het ANB en de VLM, samen met tal van andere organisaties sinds kort gestart met een bebossingsinitiatief waarvan het resultaat kan gevolgd worden via de webstek bosteller.be.

Uiteindelijk zal het resultaat van al deze gezamenlijke inspanningen voor het aanplanten van nieuw bos pas kunnen opgemaakt worden op het einde van de derde Vlaamse bosinventaris in 2029.

./...

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend

Wij kunnen u sneller helpen indien u in alle briefwisseling over dit onderwerp ons kenmerk vermeldt.